

Tjänsteställe, handläggare
Kultur och ideell sektor, Rikard Åslund

Datum
2018-08-08

Beteckning
Dnr: 18RS4181

Er beteckning

Regeringen, Kulturdepartementet

103 33 Stockholm

Svar på remiss ”Konstnär – oavsett villkor?” (SOU 2018:23)

Region Örebro län har tagit del av den omfattande utredningen angående konstnärspolitiken och konstnärernas villkor. Utredningen är utan tvekan väl genomarbetad, med en gedigen bakgrundsanalys, beskrivning av nuläge, analys och förslag till åtgärder till fromma för konstnärer.

Som konstnär räknas kulturskapare inom alla tänkbara kulturella ämnesfält, vilket utredningen särskilt poängterar. För en vidare allmänhet kan annars begreppet ”konstnär” lätt begränsas till området bild och form, vilket utredningen också påpekar. Samtidigt hävdas att ”Konstnär är etablerat sedan länge för att omfatta upphovsmän och utövare inom alla konstformer”. Här uppstår alltså för läsaren en lätt förvirring om vilket begrepp som bör användas. Utredningen vidhåller att begreppet konstnär bör vara det gällande, och möjligen kan detta också vara den mest relevanta inriktningen i ett längre perspektiv.

Angående den mångfald av förslag som syftar till att stärka och tydligt förbättra konstnärernas villkor, finns det inte mycket att invända. Det är väl känt att stora konstnärsgupper idag lever och verkar under ytterst begränsade ekonomiska förutsättningar. Många av de förslag som ges skulle säkerligen råda bot på rådande missförhållanden. Däremot är det också tydligt att många av förslagen är mycket kostnadskrävande, och här är det dessvärre mer otydligt hur finansieringen är tänkt.

Att ge ett extra tillskott på 25 miljoner kronor på årsbasis inom kultursamverkansmodellen är naturligtvis lovvärt, men får dessvärre ses som en droppe i havet relaterat till helheten.

Kultursamverkansmodellen är, som mycket riktigt poängteras, i mångt och mycket en framgångsfaktor för att stärka kulturpolitiken på inte minst regional nivå. Det är också väl känt, vilket också bekräftas av utredningen, att regional nivå har förstärkt sina

finansiella insatser inom modellen i avsevärt högre grad än den nationella nivån. Sammantaget har uppräknningen inte varit tillräcklig för att kompensera kostnadsökningen för i första hand våra kulturinstitutioner, framför allt inte vad gäller personalkostnaderna för en viktig grupp av konstnärer som utredningen behandlar.

Utredningen lägger stort fokus på en ökad tillit i relationen mellan stat och regional nivå, vilket konkret föreslås innebära att den statliga styrningen minskar avseende hur finansieringen inom samverkansmodellen riktas. Detta är naturligtvis en tilltalande tanke, men med en otillräcklig finansieringsgrad kommer det innebära att den regionala nivån kommer att få göra tuffa prioriteringar. Avhängigt det regionala politiska mandatet är det långt ifrån självklart att konstnärerna kommer att gynnas av en sådan utveckling.

En generell invändning mot utredningen gäller just en bristande analys vad gäller relationen mellan konst-, konstnärs- och kulturpolitik. Kultursamverkansmodellen är i första hand en kulturpolitisk reform, med syftet att förverkliga de välkända nationella kulturpolitiska målen:

- främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor,
- främja kvalitet och konstnärlig förnyelse,
- främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas,
- främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan,
- särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur.

Konstnärspolitikens ställning kan säkerligen stärkas inom modellen, men många av de insatser som föreslås kommer kräva en ökad ambitionsnivå även utanför modellen, rentav utanför kulturen som politikområde (t ex socialförsäkring, a-kassa, skattefrågor och pensionssystem).

För Region Örebro län

Irén Lejegren
Ordförande i nämnd för regional tillväxt